

Regeringens proposition

1979/80:36

om ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar;

beslutad den 25 oktober 1979.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

HÅKAN WINBERG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ändring i 1937 års sekretesslag med anledning av riksdagens beslut våren 1979 om ny organisation för den yrkesinriktade rehabiliteringen.

De nya reglerna avses träda i kraft den 1 januari 1980.

Förslag till Lag om ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Handlingar vilka av läkare eller hos socialstyrelsen eller på läkares eller styrelsens föranstaltande upprättats till utredning i mål eller ärende hos domstol eller i ärende som avses i giftermålsbalken; handlingar i ärenden rörande kriminologisk undersökning för forskningsändamål; handlingar vilka upprättats vid psykologisk undersökning som utförts för forskningsändamål eller i samband med inskrivning av värnpliktiga eller yrkesvägledning, arbetsvård eller omskolning eller i ärende om anställning eller upphörande av anställning hos myndighet eller i ärende om uttagning av anställd hos myndighet till viss utbildning eller tjänstgöring; handlingar i ärenden *hos statens arbetsklirik eller kommunalt arbetsvårdsinstitut* rörande prövning av handikappade eller från arbetssynpunkt svårbedömda personers förutsättningar för arbete eller rörande arbetsträning av sådana personer; läkarutlåtanden i ärenden om statlig personalpensionering; handlingar i ärenden enligt lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall; handlingar rörande uppsökande verksamhet som enligt lag åligger socialnämnd; handlingar i ärenden rörande hälso-

Handlingar vilka av läkare eller hos socialstyrelsen eller på läkares eller styrelsens föranstaltande upprättats till utredning i mål eller ärende hos domstol eller i ärende som avses i giftermålsbalken; handlingar i ärenden rörande kriminologisk undersökning för forskningsändamål; handlingar vilka upprättats vid psykologisk undersökning som utförts för forskningsändamål eller i samband med inskrivning av värnpliktiga eller yrkesvägledning, arbetsvård eller omskolning eller i ärende om anställning eller upphörande av anställning hos myndighet eller i ärende om uttagning av anställd hos myndighet till viss utbildning eller tjänstgöring; handlingar i ärenden rörande prövning av handikappade eller från arbetssynpunkt svårbedömda personers förutsättningar för arbete eller rörande arbetsträning av sådana personer; läkarutlåtanden i ärenden om statlig personalpensionering; handlingar i ärenden enligt lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall; handlingar rörande uppsökande verksamhet som enligt lag åligger socialnämnd; handlingar i ärenden rörande hälsovård, sjukvård, socialhjälp, understöd vid barns börd, sam-

¹ Lagen omtryckt 1977:1029.

Nuvarande lydelse

vård, sjukvård, socialhjälp, understöd vid barnsbörd, samhällets barnavård och ungdomsskydd eller eljest barnavårdsnämnds verksamhet, sådan familjerådgivning som drives av kommun, landstingskommun, församling eller kyrklig samfällighet, rätt för enskilda att inköpa alkoholhaltiga drycker, behandling av alkoholister eller eljest nykterhetsnämnds verksamhet, allmän försäkring eller arbetsskadeförsäkring eller eljest riksförsäkringsverkets eller allmän försäkringskassas verksamhet, studiestöd under sjukdom, förmåner enligt statens personskadeförsäkring eller lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada, tillsyn å understödsföreningar, hjälpverksamhet vid arbetslöshet; så ock handlingar i ärenden rörande kontroll å utläningar, som här i riket vistas eller hit söka tillträde, må, i vad de angå enskilds personliga förhållanden, icke utan hans samtycke till annan utlämnas tidigare än sjuttio år efter handlingens datum. Även utan sådant samtycke skall dock handling som nu sagts utlämnas, om, med hänsyn till det ändamål för vilket utlämnande åstundas och omständigheterna i övrigt, trygghet kan anses vara för handen, att det ej kommer att missbrukas till skada eller förklenande för den vilkens personliga förhållanden i handlingen avses eller för hans nära anhöriga. Vid utlämnande böra erforderliga förbehåll göras.

Angår handling, som i första stycket avses, någons intagning, vård eller behandling å anstalt eller inrättning eller någons vård eller behandling av läkare annorstädes än å anstalt, och finnes grundad anledning antaga att

Föreslagen lydelse

hällets barnavård och ungdomsskydd eller eljest barnavårdsnämnds verksamhet. sådan familjerådgivning som drives av kommun, landstingskommun, församling eller kyrklig samfällighet, rätt för enskilda att inköpa alkoholhaltiga drycker, behandling av alkoholister eller eljest nykterhetsnämnds verksamhet, allmän försäkring eller arbetsskadeförsäkring eller eljest riksförsäkringsverkets eller allmän försäkringskassas verksamhet, studiestöd under sjukdom, förmåner enligt statens personskadeförsäkring eller lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada, tillsyn å understödsföreningar, hjälpverksamhet vid arbetslöshet; så ock handlingar i ärenden rörande kontroll å utläningar, som här i riket vistas eller hit söka tillträde, må, i vad de angå enskilds personliga förhållanden, icke utan hans samtycke till annan utlämnas tidigare än sjuttio år efter handlingens datum. Även utan sådant samtycke skall dock handling som nu sagts utlämnas, om, med hänsyn till det ändamål för vilket utlämnande åstundas och omständigheterna i övrigt, trygghet kan anses vara för handen, att det ej kommer att missbrukas till skada eller förklenande för den vilkens personliga förhållanden i handlingen avses eller för hans nära anhöriga. Vid utlämnande böra erforderliga förbehåll göras.

genom handlingens utlämnande ändamålet med vården eller behandlingen skulle motverkas eller någons personliga säkerhet sättas i fara, må utlämnande vägras, ändock att enligt bestämmelserna i första stycket utlämnande bort ske. Likaledes må utbekommande av handling, utvisande vem som gjort anmälan i ärende rörande samhällets barnavård eller ungdomsskydd eller rörande behandling av alkoholister eller vem som eljest lämnat upplysningar i sådant ärende, vägras, om grundad anledning finnes att antaga att den, om vilken anmälan gjorts eller upplysningarna lämnats, skulle missbruka kännedom i berörda hänseende till skada för annan person.

Vad i denna paragraf stadgas har icke avseende å myndighets beslut som särskilt utfärdats eller i protokoll upptagits, där fråga ej är om barnavårdsnämnds, nykterhetsnämnds, riks försäkringsverkets eller allmän försäkringskassas beslut, centrala studiestödsnämndens beslut rörande studie-stöd under sjukdom eller om beslut i ärende som rör tillämpningen av lagen om fastställande av könstillhörighet i vissa fall, smittskyddslagen (1968:231) såvitt den angår veneriska sjukdomar, abortlagen (1974:595), steriliseringslagen (1975:580), lagen (1944:133) om kastrering eller transplantationslagen (1975:190), såvitt angår tillstånd enligt 4 § nämnda lag.

Uppgifter och anteckningar, vilka tillhöra de i kommunerna förda socialregistren, må ej utlämnas i vidare mån än som följer av lagen om socialregister.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1979-10-25

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Mundebo, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell

Föredragande: statsrådet Winberg

Proposition om ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar

1 Inledning

Genom beslut av riksdagen (prop. 1978/79:73, AU 20, rskr 186) kommer fr. o. m. den 1 januari 1980 ansvaret för den yrkesinriktade rehabiliteringen att åvila en ny organisation. Den verksamhet som i dag bedrivs vid bl. a. statens arbetsklirik och de kommunala instituten för arbetsprövning och arbetsträning (kommunala arbetsvårdsinstitut) kommer i fortsättningen att handhas främst av s. k. arbetsmarknadsinstitut. För handlingar rörande arbetsprövning och arbetsträning i ärenden hos statens arbetsklirik och kommunalt arbetsvårdsinstitut gäller i dag sekretess enligt lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (omtryckt 1977:1029, ändrad senast 1978:906), den s. k. sekretesslagen. Ändringarna i organisationen av den yrkesinriktade rehabiliteringen nödvändiggör ändringar i sekretesslagen för att nuvarande sekretesskydd skall bibehållas.

2 Arbetsprövning och arbetsträning

För att rehabilitera handikappade och från arbetsynpunkt svårbedömda personer bedrivs genom samhällets försorg arbetsprövning och arbetsträning. Arbetsprövning syftar till att kartlägga individens intressen och anlag samt fysiska, psykiska och sociala funktions- och arbetsförmåga i förhållande till kraven och utvecklingen på arbetsmarknaden. Arbetsträning innebär en systematiskt bedriven träning av den fysiska, psykiska och sociala funktions- och arbetsförmågan. Arbetsprövning och arbetsträning utgör ett led i den totala rehabiliteringen av individen.

De organ som sysslar med nämnda verksamhet är inom den statliga sektorn statens arbetsklirik, som har till uppgift bl. a. att pröva nyssnämnda personers förutsättningar för olika arbeten, samt inom den kommunala sektorn arbetsvårdsinstitut med landsting och kommuner som huvudmän. Tillsynsmyndighet för arbetsvårdsinstituten är arbetsmarknadsstyrelsen. Dessutom bedrivs rehabiliteringsarbete inom arbetsmarknadsutbildningens ram.

Statens arbetsklirik har vid sidan av den nyssnämnda uppgiften också till uppgift att bedriva forskning och utvecklingsarbete inom arbetsprövningens område.

Genom riksdagens beslut skall verksamheten med den yrkesinriktade rehabiliteringen överföras till arbetsmarknadsinstitut med arbetsmarknadsverket som huvudman. De nya instituten tar över verksamheten vid de kommunala arbetsvårdsinstituten och den rehabiliteringsverksamhet som bedrivs inom arbetsmarknadsutbildningen. I varje län skall finnas ett eller flera institut. Vidare skall statens arbetsklirik ersättas av ett centralt institut för metodutveckling, forskning och personalutbildning inom den yrkesinriktade rehabiliteringen (metodutvecklingsinstitutet), som inrättas hos arbetsmarknadsstyrelsen. Den verksamhet som bedrivs vid statens arbetsklirik med inriktning på enskilda personer kommer att överföras på blivande arbetsmarknadsinstitut i Stockholms län. Arbetsmarknadsinstituten skall börja sin verksamhet den 1 januari 1980 och metodutvecklingsinstitutet kan beräknas börja sin verksamhet troligen den 1 juli 1980. Först vid sistnämnda tidpunkt kommer verksamheten vid statens arbetsklirik att upphöra.

3 Föredragandens överväganden

Regler om sekretesskydd i ärenden rörande arbetsprövning och arbetsträning finns f. n. i 14 § första stycket i 1937 års sekretesslag. Skyddet omfattar handlingar i ärenden hos statens arbetsklirik eller kommunalt arbetsvårdsinstitut rörande prövning av handikappade eller från arbetssynpunkt svårbedömda personers förutsättningar för arbete eller rörande arbetsträning av sådana personer. Dessutom innehåller sekretesslagen regler som visserligen inte direkt tar sikte på handlingar i ärenden rörande arbetsprövning och arbetsträning men som kan ha en viss betydelse i detta sammanhang. Enligt 14 § finns således sekretesskydd för bl. a. handlingar som har upprättats vid psykologisk undersökning som utförts i samband med yrkesvägledning, arbetsvård eller omskolning och handlingar i ärenden rörande hälso- och sjukvård, socialhjälp, nykterhetsvård och socialförsäkring. Enligt 25 § finns vidare skydd för handling i ärenden rörande offentlig arbetsförmedling. Till skydd för enskilda personliga förhållanden ges också bestämmelser i andra paragrafer i sekretesslagen (jfr bl. a. 12, 13 och 22 §§). Om handling som är skyddad enligt någon av dessa bestämmelser tillförs ärende rörande arbetsprövning och arbetsträning, består som regel skyddet (jfr prop. 1974:103).

I ärenden rörande arbetsprövning och arbetsträning behövs i stor utsträckning uppgifter om enskildas personliga förhållanden som är av ömtålig karaktär. Det är angeläget att bestämmelserna om sekretess i sådana ärenden är så utformade att de tillgodoser berättigade krav på skydd för den enskildes integritet. I och med att den nya organisationen av den yrkesinriktade rehabiliteringen träder i kraft bör därför regeln i 14 § första stycket sekretesslagen om sekretess i ärenden rörande arbetsprövning och arbetsträning ändras så att sekretesskyddet i dessa ärenden inte försämras.

I enlighet med det anförda bör 14 § sekretesslagen ändras så att sekretesskyddet omfattar handlingar rörande arbetsprövning och arbetsträning i ärenden hos arbetsmarknadsinstitutet. Eftersom verksamheten vid statens arbetsklirik kommer att upphöra först någon gång under år 1980, bör sekretesskyddet bestå för handlingar rörande arbetsprövning av enskilda personer hos arbetskliniken. Det avsedda resultatet uppnås, om man låter orden "hos statens arbetsklirik eller kommunalt arbetsvårdsinstitut" utgå ur lagtexten. Sekretessen för handlingar som före lagändringen har upprättats i ärenden hos arbetskliniken eller ett kommunalt arbetsvårdsinstitut kommer att bestå också i framtiden.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att anta inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

